УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ ТА РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ
ДРОГОБИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
МУЗЕЙ «ДРОГОБИЧЧИНА»
ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ІВАНА ФРАНКА
Науково-дослідна лабораторія франкознавства
ІНСТИТУТ ІВАНА ФРАНКА НАН УКРАЇНИ
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЗАКАРПАТСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ»

ВОЛОДИМИР БІРЧАК І ЙОГО ДОБА

Колективна монографія

Дрогобич
Посвіт
2026

УДК 821.161.2(477.8).09(092)"18/19"(082)

Рекомендовано до друку вченою радою музею «Дрогобиччина»
Протокол № 3 від 25 червня 2026 року

Відповідальний редактор і упорядник
Олег БАГАН
Відповідальна за випуск:
Алла ГЛАДУН

Рецензенти:
Роман ГОЛОД
доктор філологічних наук, професор
Карпатського національного університету ім. В.Стефаника
Олександр МАЛЕЦЬ
доктор історичних наук, професор
Мукачівського державного університету

Володимир Бірчак і його доба: колективна монографія / відп. ред. і упоряд. О. Баган. Дрогобич: По́світ, 2026. 364 с.

ISBN 978-617-8736-83-5

Видання присвячене постаті Володимира Бірчака (1881–1952) – письменника, публіциста, літературного критика, науковця, педагога, громадського діяча і політика, який трагічно загинув у совєтських концтаборах за свій патріотизм. Доля пов'язала літератора з двома українськими регіонами – Галицьким Підгір'ям і Закарпаттям – для яких він зробив надзвичайно багато як громадянин і культурник..

Зібрані наукові матеріяли подають огляд окремих аспектів творчости та діяльности В. Бірчака в розрізі його зв'язків із важливими історичними процесами першої половини XX століття. Книжка доповнена низкою спогадів, статей, фейлетонів, рецензій самого В. Бірчаката та його сучасників.

Видання рекомендується для літературознавців, істориків, педагогів, краєзнавців та широкого кола шанувальників української культури.

ISBN 978-617-8736-83-5

© О. Баган, А. Гладун,
В. Ґабор та ін., 2026
© По́світ, 2026

Редакційна колегія:

Валентина БОДАК (докторка філософських наук, професорка, ректорка Дрогобицького державного педагогічногоуніверситетуім. І. Франка);

Олег БАГАН (кандидат філологічних наук, доцент Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І.Франка);

Евеліна БАЛЛА (кандидатка філологічних наук, доцентка Ужгородського національного університету, доцентка кафедри української мови та культури Ніредьгазького університету (Угорщина)),

Алла ГЛАДУН (директорка Музею «Дрогобиччина»);

Оксана КУЗЬМА (кандидатка філологічних наук, доцента Ужгородського національного університету);

Євген НАХЛІК (доктор філологічних наук, академік НАН України, Інститут Івана Франка НАНУ);

Микола ПАНТЮК (доктор педагогічних наук, професор, проректор Дрогобицького державного педагогічного університетуім. І. Франка);

Наталія РЕБРИК (кандидатка філологічних наук, доцента Закарпатського інституту післядипломної педагогічної освіти);

Володимир ХАНАС (начальник Управління культури та розвитку туризму Дрогобицької міської ради);

Володимир ПОГРАНИЧНИЙ (науковий секретар (Музей «Дрогобиччина»).

Колектив авторів:

Олег Баган, Евеліна Балла, Микола Веґеш, Василь Ґабор, Алла Гладун, Микола Зимомря, Зоряна Кордуба, Наталія Мафтин, Оксана Мельник, Євген Нахлік, Ростислав Радишевський, Андрій Ребрик, Наталія Ребрик, Ірина Руснак, Олександр Ситник, Петро Ференц, Петро Ходанич.

ЗМІСТ

Алла ГЛАДУН. Володимир Бірчак і Дрогобич
(Замість вступу)..... 8

ІСТОРИЧНІ КОНТЕКСТИ

Олег БАГАН. «Дрогобицька епопея» Володимира Бірчака:
факти, події, коментарі про національно-визвольну боротьбу
на Дрогобиччині в 1918–1919 роках (За матеріялами спогадів
в «Літературно-науковому віснику» і "Вістнику") 23
Зоряна КОРДУБА. Володимир Бірчак на сторінках часопису
«Дрогобицький листок» (1918–1919 роки)..... 50
Євген НАХЛІК. Антін Крушельницький і Володимир Бірчак
на геополітичному роздоріжжі: Підкарпатська Русь,
Галичина чи Велика Україна? 61
Андрій РЕБРИК. Література як інструмент національного виховання:
досвід Володимира Бірчака в пластовому русі Закарпаття 77
Микола ЗИМОМРЯ. Володимир Бірчак – однодумець о. Августина
Волошина у творенні Карпатської України (1938–1939) 86
Петро ФЕРЕНЦ. Володимир Бірчак про внутрішньополітичну
ситуацію у таборі українських сил Карпатської України..... 95
Ірина РУСНАК. «Держава-інституція» vs «держава-чин»:
полеміка Володимира Бірчака з Уласом Самчуком 117
Микола ВЕҐЕШ, **Олександр СИТНИК**. Постать Володимира Бірчака:
історіософське переосмислення долі патріота 125

ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧІ АСПЕКТИ

Наталія РЕБРИК. Сфінкс закарпатоукраїнської екзистенції:
Володимир Бірчак. Повість «Кар'єра» 137
Наталія МАФТИН. «Минувшина – наука на майбутнє»:
історична белетристика західноукраїнської прози
періоду творчости Володимира Бірчака 146

«ДЕРЖАВА-ІНСТИТУЦІЯ» VS «ДЕРЖАВА-ЧИН»: ПОЛЕМІКА ВОЛОДИМИРА БІРЧАКА ТА УЛАСА САМЧУКА

Ірина РУСНАК

Історія українського державотворення XX століття – це не лише літопис збройних змагань, а й тривалий інтелектуальний пошук засад і легітимності національної державності. У цьому контексті особливої ваги набувають особисті свідчення учасників подій, які часто ставали приводом для гострих світоглядних дискусій. Прикладом такого протистояння став конфлікт, що спалахнув навколо празького видання мемуарів «Карпатська Україна: спомини й переживання» (1940) Володимира Бірчака. Автор, досвідчений громадсько-освітній діяч, запропонував власну візію подій 1938–1939 років у Карпатській Україні, проте його інтерпретація викликала гостру реакцію іншого безпосереднього учасника тих процесів – письменника Уласа Самчука. Приводом для зударення став перший розділ спогадів, у якому В. Бірчак описав вересневу зустріч із письменником в Ужгороді, зобразивши його наївним провідником чужих інструкцій. Приватна за своєю формою образа швидко переросла у публічну полеміку, оприлюднену на шпальтах тогочасної преси.

Аналіз словесного протистояння дозволяє виявити фундаментальну розбіжність між двома стратегіями українського державотворення наприкінці 1930-х років: поміркованим державницьким прагматизмом і націоналістичним волюнтаризмом. У центрі дискусії стояло питання про те, чи є держава результатом тривалого органічного розвитку суспільства, чи вона може бути створена вольовим зусиллям у сприятливий геополітичний момент.

Володимир Бірчак виступав з позиції досвідченого державника, чий скепсис ґрунтувався на детальному знанні внутріш-

нього стану Карпатської України. Для нього держава – це насамперед інституційна спроможність та економічна самодостатність. Апелюючи до досвіду 1918 року та численних банкрутств місцевих українських товариств (таких, як «Просвіта» чи «Підкарпатський банк», ужгородська фабрика дзвонів «Акорд» чи горянська фабрика свічок «Геліос»), В. Бірчак сформулював запитання: як люди, що не зуміли налагодити роботу одного малого підприємства, зможуть керувати цілою країною? Його аргументація базувалася на переконанні, що національна еліта ще не пройшла «доброї школи» самоуправління, а сама Карпатська Україна – це лише «завершення» будови соборної держави, а не її фундамент.

Натомість Улас Самчук репрезентував логіку націоналістичного чину, де головним рушієм був не господарський розрахунок, а віра в історичну місію української молоді. Для нього Карпатська Україна – це стратегічний плацдарм, з якого розпочнеться відродження всієї Української Держави. У. Самчук ігнорував внутрішню непідготовленість місцевої еліти, плекаючи надію, як і всі націоналісти напередодні Другої світової війни, на допомогу Німеччини. Для нього державність – це передовсім інструмент боротьби; вона витворюється «тут і зараз» у самому вогні чину, не чекаючи на сприятливу кон'юнктуру чи ідеальні економічні умови. Волюнтаристський підхід У. Самчука очевидний: спочатку створюємо політичну форму (державу), а потім наповнюємо її змістом (економікою та культурою).

Конфлікт між інтелектуалами – це суперечка «розуму», що бачив об'єктивні перешкоди, та «волі», що прагнула їх подолати. Проте описаний у спогадах фінал розмови демонстрував певну єдність українського табору перед викликом історії: попри всі раціональні побоювання щодо бідності краю, диктату чужих держав і слабкості кадрів, В. Бірчак запевняв, що змусив себе відкинути сумніви. Рішення «стати до праці» попри внутрішній спротив символізувало перемогу національного обов'язку над інтелектуальним песимізмом. Ретроспективно продемонстрована «єдність» була лише авторською версією подій.

Маю акцентувати, що обидві позиції виявилися по-своєму пророчими: націоналістичний порив дав змогу проголосити незалежність Карпатської України, тоді як державницькі застереження В. Бірчака справдилися у трагічній нездатності маленької держави встояти під тиском переважаючих сил сусідів.

Згадка про вересневу зустріч у спогадах Володимира Бірчака обурила Уласа Самчука. Письменник побачив у тексті численні домисли, літературні маніпуляції, зрештою – спробу дискредитувати молоду генерацію. А деперсоналізація його самого (називання лише на ім'я) мала на меті зобразити митця таким собі наївним суб'єктом, чиї слова не мають політичної ваги. Коли ж письменник у приватному листі висловив протест проти такої фамільярності, В. Бірчак відповів ще зверхніше: «Є правдою, – писав професор, – що я написав спомини... В першому уступі згадую якогось <…> письменника Уласа, але там могло стояти: Панас, Іван чи що інше». У такий спосіб він закріпив за У. Самчуком образ наївного агента, що «шепоче» німецькі інструкції на безлюдних вулицях Ужгорода.

Отримавши таку відповідь без жодних вибачень, Улас Самчук перевів приватну суперечку в ідеологічну площину. Він опублікував відкритий лист В. Бірчакові в газеті «Наступ» – рупорі закарпатської бойової молоді та ОУН(м). Обираючи цю трибуну, він свідомо апелював до авдиторії «чину» та колишніх учасників Карпатської Січі, протиставляючи їхню енергію академічному й відірваному від реальності стилю В. Бірчака. Це був акт символічного самоствердження: письменник немовби виходив із «безлюдної вулички» на площу, повну однодумців.

В. Бірчак не забарився з відкритою відповіддю на сторінках часопису «Нація в поході» – офіційного органу українських монархістів-консерваторів. Фактично проігнорувавши предметні закиди, він зосередив лінію захисту навколо тези У. Самчука: «Загально відомо, що правд є стільки, скільки людей...». Акцентуючи на тому, що в тексті опонента слово «правда» вжите у зневажливих «курячих лапках», професор маркував позицію письменника як щось дрібне і несерйозне. Таке трактування художньої декларації суб'єктивності, через яку відомий письменник

захищав право на власне бачення минулого, дозволило В. Бірчаку застосувати софістичний прийом: він навмисно деконструював експресивний вислів, перетворивши його на Самчукову ідеологічну програму політичного анархізму.

Здійснюючи підміну понять, професор потрактував захист індивідуальної гідності як загрозу державній цілісності. Його логіка будувалася на ідеологічній безкомпромісності, яка полягала в запереченні права на інтелектуальний плюралізм заради державної дисципліни. Професор вибудував жорстку вертикаль, де державність можлива лише за умови існування єдиної, абсолютної та обов'язкової для всіх Правди, маркуючи будь-яку іншу думку як шкідливий для нації анархізм.Таким чином, письменника-націоналістаУ. Самчукапарадоксально звинуваченоу пропаганді розбрату та національної незрілості.Це протистояння завершилося своєрідним «технічним нокаутом». В. Бірчак не спростував звинувачення у фальсифікації фактів, а натомість дискредитував сам тип мислення опонента, представивши його як небезпечне дилетантство. Для нього державне будівництво – це залізна дисципліна, де не може бути двох думок. Тому, коли У. Самчук заговорив про «різні правди», професор миттєво позбавив його права голосу в цій дискусії. Він переконав читача: людина, яка не визнає єдиної національної істини, апріорі не може сказати нічого цінного про державу. Це дозволило В. Бірчаку легко «заговорити» суть конфлікту – дрібні зауваження письменника-опонента просто розчинилися в гучних звинуваченнях у політичній незрілості та анархізмі.

Редакція «Нації в поході» підтримала В. Бірчака, продемонструвавши класичний механізм ідеологічної канонізації «своїх» і маргіналізації «чужих». Відмовившись від ролі нейтрального посередника, видання застосувало метод психологічного тиску: лист професора назвали «спокійним і річевим», а виступ У. Самчука – «несмачною істеричною вихваткою». Це дозволило перевести дискусію з обговорення фактів у площину оцінки психічного стану опонента.

Конфлікт виявив глибинну різницю у світоглядах. Для В. Бірчака та «гетьманців» державність – це передусім суворий

порядок, ієрархія та «дисципліна духу», де індивідуальну істину потрактовано як загрозу національній єдності. Для У. Самчука та націоналістів правда була живою та суб'єктивною; вона народжувалася з безпосереднього чину молоді, яка йшла на барикади творити історію власноруч. Редакція майстерно використала трагедію Карпатської України як етичний щит, стверджуючи, що обов'язок патріота – шукати «гірку правду», а не зважати на «персоналії». Така риторика фактично виводила суб'єктивні свідчення В. Бірчака з-під вогню критики: це легалізувало будь-які фактологічні неточності їхньою відповідністю загальній державницькій концепції.

Зрештою, суперечка про деталі однієї зустрічі стала лише черговим епізодом у затяжному протистоянні між консервативним і націоналістичним таборами еміграції. Попри те, що після Другої світової війни ці сили почали шукати політичного порозуміння задля розбудови спільного державного центру в екзилі, особиста образа У. Самчука не була вичерпана. Саме зневага опонентів до індивідуальної гідності змусила його перетворити ідеологічну несправедливість на предмет сатири. Письменник зробив Володимира Бірчака прототипом пана Гірчака у романі-репортажі про Карпатську Україну «Сонце з Заходу», опублікованому 1949 року в газеті «Свобода» (Нью-Йорк). Зауважу, що більше тридцяти героїв цього твору мали своїх легко пізнаваних прототипів. Справжні прізвища окремих персонажів У. Самчук завуалював, зберігши при цьому їхню словотвірну модель: художник-графік і театральний декоратор Михайло Михалевич отримав прізвище Димкевич, письменник і театрал Микола Чирський став головним персонажем Кримським, прототипом Гаріса-Морського був прозаїк Юрій Горліс-Горський, письменник В. Бірчак під пером автора перетворився на Гірчака.

Пан Гірчак у романі – постать підкреслено непривітна: «Письменник Гірчак зі своєю бородавкою на чолі і закладеними на неї окулярами... невеличкої постаті добродій з хитрацько-черствим виразом». Прізвище «Гірчак», що лише однією літерою відрізнялося від реального, стало символом «гіркоти» старшого покоління еліти, яке через свій педантизм не зуміло очолити

карпатський порив. У. Самчук створив тип «державника без держави» – безплідного теоретика, для якого суха буква інструкції важила більше за живу реальність збройної боротьби.

Таким чином, окреслений конфлікт був значно ширшим за приватну суперечку. Це фундаментальне зіткнення двох візій визвольного руху XX століття: з одного боку, це концепція «держави-інституції», де державність є результатом тривалого розвитку, економічної спроможності та суворої ієрархії; з іншого – концепція «держави-чину», де держава постає як акт волі та віри, а готовність до самопожертви важить більше за кабінетні звіти.

Трагедія Карпатської України була зумовлена комплексом причин, з-поміж яких була і нездатність провідних сил синтезувати різні підходи до державотворення. Попри це, досвід 1938–1939 років не став випадковим епізодом української історії – він перетворився на живу ідею, що породжує глибокі роздуми і дискусії навіть через десятиліття. Саме в напруженому протистоянні між «порядком» і «чином» продовжує формуватися сучасна українська державна думка.

Позиція В. Бірчака в сучасному контексті трансформувалася у голос прихильників інституційної міцності, послідовних реформ і високих стандартів управління. Це логіка фахівця, який стверджує: без збалансованого бюджету, професійного офіцерського корпусу та сильної економіки будь-який опір неминуче завершиться поразкою. У межах такого підходу патріотизм є лише енергією для складного державного двигуна, стабільна робота якого неможлива без належної технічної та адміністративної підтримки.

Натомість візія У. Самчука втілилася у феномен волонтерського руху та ірраціонального опору, що розпочався у 2014 році та набув екзистенційного масштабу в 2022-му. Це переконання в тому, що чиста воля до самозбереження та національний чин здатні нівелювати залізну логіку ресурсів і розрахунків, згідно з якими Україна не мала шансів вистояти у двобою з ворогом. Це віра в те, що саме енергія створює форму, а не навпаки.

Життєздатність української держави сьогодні ґрунтується на успішному поєднанні окреслених підходів. Сучасний громадянин – це водночас і фахівець-архітектор, який здатний раціонально будувати систему навіть у складних умовах, і людина дії, яка зберігає віру в перемогу попри будь-які розрахунки. Саме в цій напруженій, але необхідній єдності холодного професійного аналізу та гарячої пасіонарної енергії сьогодні формується остаточна відповідь на виклики української історії.

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК

НАСТУП

НАСТУП виходить кожної суботи. — Редагує Колегія під проводом Дра Степана Россохи. — Редакція рукописів не вертає. — Тел. ч. 467-83. Передплата в Протектораті Чехів і Моравії 50.— К на рік, на чверть року 15.— К. В Німеччині річно 7 RM, чвертьрічно 2 RM. За границею 80.— К або їхні противартість. Число Поштової Щадниці в Празі: 9.028. в Берліні: 122.124 Berlin Zeitschrift „Nastup" in Prag.

Листи й висилки слати на:
Adresa:
Časopis „NÁSTUP",
Praha XIV-65, pošt. schr. 3.

Рік III. Ч. 25 (45). Прага, 22. червня 1940. Ціна 1 К. (15 пф.)

Відповіді на провокації п. Бірчака.

Від редакції. На цім місці подаватимемо відповіді тих людей, яких п. Бірчак назвався пляхати в своїй брошурі — памфлеті.

Шановний Пане Редакторе!

Прошу помістити у Вашому хвальному часописі наступне:

Часопис „Нація в поході" видав брошуру „Карпатська Україна". З передмови видно, що автор „скаже правду, щоб у майбутності ви не повторювалися (?) ті не робили тих саме хиб". Можна повагатися кожному, кому вдалося пізнати „правду". Загально відомо, що правд є стільки, скільки людей, але не в тім річ...

„Вулицями Ужгороду походувало військо, на щоглах воно таборувало", — каже автор у першому уступі. Мобілізація. Війна. ... в тому часі стрільчук не на вулиці знайомого українського письменника Уласа, він потягує мене за рукав на відлюдну вулицю і стає шептотіти. Прийде із Праги, Чехословацьку республіку розбиває Німеччина, а українські землі від Попраду по Тису на південь від Карпат утворить Німеччина самостійну українську державу. Я маю йти до передових людей в Ужгороді і переговорити в нима, щоб вони виступили з такою ідеєю й домагалися збудування Карпатської України. Це домагано Німеччина сповнить. Мені пригадався 1918 рік, коли то мені привезли до Львова наказ Вітовського, щоб у Дрогобичі вирвати владу. Тоді я без вагання виконав наказ. Сьогодня спитав я Уласа: — Від кого приходите? — Не Ваше діло. Німеччина буде самостійну Карпатську Україну, а наше діло поінтуювати, щоб це домагання вийшло від населення". І т. д. в такому дусі...

Картина більш ніж розпучлива. Походе чеська військо, а тут порядного, чесного чехословацького громадянина тягнуть за рукав у безлюдну вулицю й шепочуть йому подібні річі. Уявіть собі!

Не тяжко відгадати, хто той наївний письменник Улас ... Він є у вищому письменстві лише один — Самчук. Обознаком кожного письменника, коли він носить цю гідність, відповідати за свої слова й чини. Але я довольно собі спитати: Пане професоре Бірчак! Як ви і Вас зустріти тоді на вулиці, коли я зустрів Вас у кінгарні Мурашка? Як ви і Вас тягнути за рукав у безлюдну вулицю, коли ви йшли до Вашої хати і тіли нормальним голосом говорили у товаристві Вашої дружини? Як ви і ті дні приїхати в Прагу, коли я приїхав з села Вовгова на Хустом, де місяць був я гостем у свойого приятеля? Як і чого ви мене хтось видти і то конечно до Вас посилав? І нарешті, яким правом вкладаєте у мої уста „шепіт", що своєю сталінізацію й суттєвим змістом може скомпромітувати не лишень письменника, але й кожного порядного, здорово думаючого українця?

Це Ви зробили не тому, що щось подібне було, а тому, щоб контом понижених інших вирости самому на їх тлі. Я в письменник не від вчора. Мої погляди на нашу велику справу виложені не раз у моїх працях, що є звідомі відомі. Так. Я чув вже тоді за Карпатську Україну, коли Ви ще вдавалось „абсурдом", але все те, що до тієї справи відносилося, я ніколи не сприймав у такі протестові форми, як це Ви дозволили вінести у першому уступі свойого невдалого памфлету. Я був за Карпатську Україну в той час, коли Ужгородом походувало чеське військо і коли б не Ви, Бірчаки різного роду, що вірали місії чехословацької пресової служби, що ковалися, де тільки могли сховатися, що всім своїми завислали були прислані до боєр, за якими можна було ганятися за видавши добре плачених читачок, Карпатській Україні були б залишені ці цілі місяці безплідного бабрання в різними Фещаками та Бродіями, в різними Бескидами і нарешті з Прилаїни. Треба було, як це завжди буває з безвідпівними бюократами, як звичних обставин, що дійсно потягнути Вас за рукав, але вже не в безлюдну, але сліпу вулицю, з якої вже було пізно і неможливо шукати виходу. Кажете, що не хочете бавитись у розкрок. Не треба бути аж пророком, щоб бачити вивчайні речі. У відповідний час і відповідному місці постараюся подати дійсний образ тодішнього способу Вашого і Вам подібного думання та чину.

Тепер лиш додам: на мій листовий вапит, чому Бірчак свідомо й неправильно передав зміст нашої чисто приватної і чисто випадкової розмови, я дістав таку відповідь: „с правдою, що я написав спомини і їх другую тепер. В першому уступі вгадую я готовість (підкреслення моє) письменника Уласа, але там могло стоятіи: Панас, Іван, чи що інше" ...

Несмачний, школярський вигут. До всього в культурному світі нечувале називати письменників Іван, Степан, чи Гаврило ... Щоб знати це, не треба бути аж ... професором.

Твердиу я певністю, що більша частина тієї брошури носить сливая такої самої „правди", як це наведено вгорі. З кожної її сторінки бе заздрість, злоба й почуття образженої вародимості. В вилості старості безсилости сплигавлено в ній все, що молоде й сильне. Молоді привикнуло безліч рис, яких вона ніколи не мала, тим більше, що ж і сам Бірчак її виховував. Будучність, суд історії і крок, пролягає тією молодиу, засідлають дійсну правду, в імя якої робилися великі чини, робилися і помилки. Молодь своїх помилок не хоче закривати, але не може також дати плюгавить себе педантам, що вважають себе дійсно всезнаючими і дійсно непомильними.

Улас Самчук.

diasporiana.org.ua

На правах рукопису.

НАЦІЯ В ПОХОДІ

двотижневик, орган української державницької думки.

Видає В. Кужім, Bln.-Zehlendorf, Kirchstraße 4, Tel. 85 20 51.

Редагує Колегія.

зшиток 9—10 (26—27) Берлін, 25 липня 1940

Зміст:

СЛОВО *Я. В. П. ГЕТЬМАНА ПАВЛА СКОРОПАДСЬКОГО* ДО ЧЛЕНІВ МО СГД — БЕРЛІН У ДЕНЬ СВ. ПЕТРА И ПАВЛА.

О. Губчак: В ДЕНЬ ЙОГО ЯНГОЛА.

Ген. М. Омелянович-Павленко: БИТВА НАРОДІВ У ФЛАНДРІЇ И АРТУА.

А. М. Андрієвський: ДОКТОР ОСИП НАЗАРУК.

Ген. В. Петрів: РОЗВІЙ НІМЕЦЬКОЇ ВОЄННОЇ ШТУКИ.

В. Щербаківський: ЮВІЛЕЙ М. ЛИСЕНКА (Продовження).

М. Плечко: ДО УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ.

Ол. Коростовець: ПРАЦЯ ЖІНОЧИХ ТОВАРИСТВ У НІМЕЧЧИНІ ПІДЧАС ВІЙНИ.

Б. Гомзин: З ПРИВОДУ МЕТОДІВ ПОБОРЮВАННЯ ПОЛІТИЧНИХ ПРОТИВНИКІВ.

В. Бірчак: ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ.

З УКР. ДЕРЖАВНИЦЬКОЇ ІДЕОЛОГІЇ.

З ПРЕСИ.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ.

ЦІНА 50 RPF.

Оголошення

Цим подаємо до відома, що з огляду на заборону продавати до дальшого розпорядження книжку проф. В. Бірчака «КАРПАТСЬКА УКРАЇНА», всі замовлення на цю книжку не виконуємо і нікому її не висилаємо.

Адміністрація.

NATION IM AUFBRUCH

Halbmonatschrift der ukrainischen nationalen Staatsideologie

Herausgeber: W. Kujim, Berlin-Zehlendorf, Kirchstrasse 4, Telefon 85 20 51

Redigiert vom Ausschuß.

ПРО АВТОРІВ

Олег БАГАН – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури і теорії літератури Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І.Франка; відп. редактор наукового журналу «Галичина: література і культурно-історичні основи» (Дрогобич).

Евеліна БАЛЛА – кандидатка філологічних наук, доцентка кафедри української мови та культури Ніредьгазького університету (Ніредьгаза, Угорщина); доцентка кафедри української літератури ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (Ужгород).

Микола ВЕГЕШ – доктор історичних наук, професор Ужгородського національного університету;

Алла ГЛАДУН – директорка музею «Дрогобиччина».

Василь ҐАБОР – кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник Львівської національної наукової бібліотеки ім. В.Стефаника.

Микола ЗИМОМРЯ – доктор філологічних наук, професор Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І. Франка.

Зоряна КОРДУБА – наукова працівниця музею «Дрогобиччина».

Наталія МАФТИН – докторка філологічних наук, професорка кафедри української літератури Карпатського національного університету ім. В.Стефаника;

Оксана МЕЛЬНИК – кандидатка філологічних наук, Інститут Івана Франка НАН України;

Євген НАХЛІК – доктор філологічних наук, професор, академік НАН України, директор Інституту Івана Франка НАН України (Львів):

Ростислав РАДИШЕВСЬКИЙ – доктор філологічних наук, професор, академік НАН України, завідувач кафедри полоністики Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Андрій РЕБРИК – аспірант відділу зарубіжної україністики Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України.

Наталія РЕБРИК – кандидатка філологічних наук, доцентка, завідувачка кафедри теорії і методики професійної освіти та інноваційних технологій Комунального закладу «Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти» Закарпатської обласної ради.

Ірина РУСНАК – докторка філологічних наук, професорка Київського столичного університету ім. Б.Грінченка.

Олександер СИТНИК – доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії та археології, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького.

Петро ФЕРЕНЦ – кандидат історичних наук (м. Рахів);

Петро ХОДАНИЧ – кандидат педагогічних наук, член НСПУ (м. Ужгород).